

Ilmaisukoulu Tuikes

Läroplan för den allmänna lärokursen i den grundläggande undervisningen i teaterkonst

Grunden för läroplanen för den allmänna lärokursen i den grundläggande undervisningen i teaterkonst är de riksomfattande grunderna för läroplanen för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning (2017)

INNEHÅLL

10				
Sammanlagt.....				10
500.....				10
B-stigen, Startålder 12–16 år.....				10
Nivå.....				10
Åldersgrupp.....				10
Lektioner/år.....				10
B1	Gemensamma	studier:	Uppträdande	och
åskådarskap.....				10
12–14	år.....			10

100.....	10
B2 Gemensamma studier: Olika uppgifter inom teatern.....	10
13–15 år.....	10
100.....	10
B3 Gemensamma studier: Att bygga upp en föreställning.....	10
14–16 år.....	10
100.....	10
B4 Temastudier: Olika genrer inom teater.....	10
15–18 år.....	10
100.....	10
B5 Temastudier: Den egna konstnärliga processen i en produktion.....	10
16–19 år.....	10
100.....	10
Sammanlagt.....	10
500.....	10
3.3 Individualisering av lärokursen.....	11
4. BEDÖMNING AV LÄRANDE I UNDERVISNINGEN I TEATERKONST	11
4.1 Betyg och betygsanteckningar.....	12
5. MÅL OCH INNEHÅLL FÖR STUDIerna, FÖREMÅL FÖR BEDÖMNINGEN.....	13
5.1 Teaterfostran för småbarn (5–6-åringar).....	13
5.2 Förberedande undervisning (7–8-åringar).....	14
5.3 De gemensamma studierna i teaterkonst, 300 timmar.....	14
5.4 De gemensamma studiernas mål och innehåll: A- och B-stigen.....	15
5.5 Temastudierna i teaterkonst, 200 timmar.....	18
5.6 Temastudiernas mål och innehåll: A- och B-stigen.....	19
6. SAMARBETE MED VÅRDNADSHAVARE OCH ANDRA INSTANSER.....	20
7. UTVECKLING AV SCENKONSTSKOLANS VERKSAMHET.....	20

1. ALLMÄNNA MÅL FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNINGEN

Syftet med den allmänna lärokursen i teaterkonst i den grundläggande konstundervisningen är att stärka elevernas aktiva aktörskap och förståelse för teaterkonst. I undervisningen stöds eleverna i att själva utöva konst och i personlig tolkning. Undervisningen uppmuntrar eleven till konstruktiv verksamhet som individ och till interaktion som medlem av en grupp. Teaterkonst kan studeras med olika utgångspunkter, olika arbetssätt och synvinklar, t.ex. genom framställning, skådespelarkonst, manusförfattande,

föreställningsdramaturgi, regikonst och visualisering. Teaterkonst är till sin natur en konstform som uppdelas i olika delar och omfattar flera genrer och där olika konstarter förenas. Den kan utövas i olika gemenskaper och miljöer. I grunderna för läroplanen för den allmänna lärokursen förverkligas teaterkonsten i form av olika föreställningar och framställningsformer.

I undervisningen stöder man elevernas glädje, nyfikenhet och motivation att studera genom att arbeta i grupp. Målet för studierna i teaterkonst är att stärka elevernas kulturella kunnande genom att utveckla deras färdigheter och kunskaper. Eleven handleds till ett engagerat och långsiktigt arbete. Studierna i den allmänna lärokursen ger färdigheter för fortsatta studier på olika områden, till samhällelig delaktighet och beredskap för det föränderliga arbetslivet.

1.1 Ilmaisukoulu Tuike

Scenkonstskolan Ilmaisukoulu Tuike är en privat läroanstalt för grundläggande undervisning i teaterkonst som drivs av föreningen Teatteriyhdistys Tuike ry. Ilmaisukoulu Tuike inledde sin verksamhet 2007. Den grundläggande undervisningen i teaterkonst startade 2018. Läsåret 2017–2018 fanns det 25 grupper och 310 elever i scenkonstskolan. Eleverna är i åldern 5–65 år. Läsåret 2017–2018 hade skolan nio dramainstruktörer som lärare och en rektor utbildad pedagogie magister (PeM) och dramainstruktör (YH).

Teaterundervisningen följer den allmänna lärokursen i enlighet med lagen om grundläggande konstundervisning och grunderna för läroplanerna som utfärdats av Utbildningsstyrelsen. Läroplanerna godkänns av Helsingfors stad. Hela lärarkåren och hela personalen deltar i arbetet med att utveckla läroplanen, vilket ses som en kontinuerlig process.

1.2 Lag om grundläggande konstundervisning

1 § Syftet med den grundläggande konstundervisningen

Med grundläggande konstundervisning avses sådan målinriktad och från nivå till nivå fortskridande undervisning inom olika områden av konsten som i första hand riktar sig till barn och unga och som samtidigt ger eleverna förmåga att uttrycka sig och söka sig till yrkesutbildning och utbildning på högre nivå inom konstområdet i fråga. I samband med grundläggande konstundervisning kan också ordnas annan verksamhet som främjar konsten.

Styrsystemet för grundläggande konstundervisning består av följande delar:

- lagen (633/1998) och förordningen (813/1998) om grundläggande konstundervisning
- Utbildningsstyrelsens föreskrift om grunderna för läroplanen för den

grundläggande konstundervisningen

- läroplanen som godkänts av utbildningsanordnaren.

Enligt 5 § i lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) beslutar Utbildningsstyrelsen om målen och det centrala innehållet för varje konstart i den grundläggande konstundervisningen (grunderna för läroplanen). Utbildningsstyrelsen beslutar också om elevbedömningen och vilka uppgifter som ska antecknas i betygen (lag om grundläggande konstundervisning, 8 §).

Den grundläggande konstundervisningen är en helhet där målen och innehållet för de olika delarna hör samman och bildar en grund för undervisningen och verksamhetskulturen. Därför innehåller grunderna för läroplanen för den grundläggande konstundervisningen utöver föreskrifter om mål, centrala innehåll och bedömning av elever även text som belyser dessa.

1.3 Läroanstaltens verksamhetsidé

Scenkonstskolan Ilmaisukoulu Tuike erbjuder ett brett utbud av teaterundervisning från fem års ålder till vuxna. Målet och syftet är att erbjuda teater- och dramaundervisning av hög kvalitet till barn, ungdomar och vuxna i huvudstadsregionen.

Undervisningen betonar redan från början att agera i en grupp, att bygga upp självförtroende och fantasi samt att acceptera olikheter. Utgångspunkten för scenkonstskolan är att erbjuda eleverna en trygg plats att lära sig och utvecklas som teaterskapare. I teaterundervisningen framhålls vikten av engagemang och långsiktigt övande.

Lärarnas sätt att undervisa i teater bygger på deras egna styrkeområden. Läroplanen tillämpas enligt behoven hos varje grupp. Undervisningen i Ilmaisukoulu Tuike speglar en stark kompetens inom till exempel visuell, fysisk, sensorisk och blind teater.

1.4 Läroanstaltens värderingar

Ilmaisukoulu Tuikes verksamhet styrs av de värderingar som utarbetats av Teatteriyhdistys Tuike:

Förtroende

Vi värnar om en trygg och förtroendeingivande atmosfär i vår arbetsgemenskap, vilket gör det möjligt för oss att producera teater av hög kvalitet. Vi kräver yrkesskicklighet och engagemang av de anställda i både Teatteri Tuike och Ilmaisukoulu Tuike. Vi förväntar oss pålitlighet från våra samarbetspartner och vi håller

oss alltid till det vi har kommit överens om.

Mångfald inom teaterkonsten

Vårt mål är att producera föreställningar av hög konstnärlig kvalitet. Arbetsgrupperna ges utrymme att utforska och utveckla olika former av teaterkonst i föreställningsverksamheten.

Jämställdhet

Alla människor har lika värde, oavsett kön, ålder, sexuell läggning, social ställning eller ursprung. Alla som deltar i verksamheten – elever, lärare, intressenter, samarbetspartner – bemöts utan fördomar som sig själva.

Ekologisk hållbarhet

Vi återvinner hellre gammalt än köper nytt. Teatern stödjer inte köttproduktion och vi serverar endast vegetarisk mat vid till exempel evenemang och på läger. På teaterns repertoar finns också verk som handlar om ekologisk hållbarhet och klimatförändringen.

Samhörighet

Tuikie samarbetar aktivt med olika intressenter och främjar därmed känslan av samhörighet inom sitt verksamhetsområde. Ilmaisukoulu Tuikie erbjuder alla som vill möjlighet att ha teater som hobby: det finns inga inträdesprov och undervisningsavgifterna är överkomliga. Teatteri Tuikie hyr ut sina lokaler till gästande grupper och evenemang.

1.5 Läroanstaltens syn på lärande

Läroplanen för Ilmaisukoulu Tuikie bygger på en syn på lärande enligt vilken eleven har en aktiv roll tillsammans med läraren och resten av gruppen. Undervisningssituationen sker i en interaktiv relation mellan läraren, gruppen och individen. Gruppen och eleven tar ansvar för sitt eget lärande. I teatergruppen lär sig eleven ställa upp mål och arbeta i riktning mot målen. Positiva känslor, glädjen över att lära sig och nyskapande verksamhet främjar lärandet och sporrar eleven att utveckla sin kompetens. Upplevelser och växelverkan med omgivningen liksom användning av olika sinnen och kroppen har en stor betydelse för lärandet.

Inom teaterkonsten är acceptansen av olikheter och många olika upplevelser en oskiljbar del av den individuella utvecklingen och samhällsbygget. Eleverna ska uppmuntras att förstå sina erfarenheter, reflektera över sina sätt att lära sig och använda denna kunskap till att främja sitt lärande. Att öva och att lära sig att öva är viktigt med tanke på utvecklingen av färdigheter.

2. UNDERVISNINGEN

2.1 Lär miljör och arbetssätt

I den grundläggande konstundervisningen avses med lärmiljöer de lokaler, platser, grupper och aktiviteter där studierna och lärandet inom konstarten sker. Utgångspunkten är att lärmiljöerna ska vara fysiskt, socialt och psykiskt trygga. Atmosfären är öppen och positiv och uppmuntrar och inspirerar eleverna att utveckla sitt kunnande.

Undervisningen vid Ilmaisukoulu Tuike sker huvudsakligen i Teatteri Tuikes lokaler, i Tuikesali och Tuikestudio i Mosabacka. Båda utrymmena är avsedda för teater, vilket innebär att bl.a. dansmattor, belysningsarmatur och ljudutrustning ingår i utrustningen. Därtill finns ett förråd för rekvisita och kostymer. På detta sätt får eleverna en bred uppfattning om teaterns olika delområden. Ilmaisukoulu Tuike hyr också Wiipuri-föreningens lokaler i Kottby, vilket ger föreningen ett större verksamhetsområde och gör resorna till teaterskolan säkrare, särskilt för de yngre eleverna.

Syftet med mångsidiga lärmiljöer är att stödja elevernas utveckling och sporra dem till lärande. De ska också ge varje elev erfarenheter av att lyckas och kunna. Målet är att lärmiljöerna ska skapa förutsättningar för sådant aktivt och långsiktigt arbete som är kännetecknande för konstarten, både självständigt och tillsammans med andra.

2.2 Arbetssätt inom undervisningen i teaterkonst

Undervisningen i teaterkonst sker i grupp och i undervisningen betonas förmågan att arbeta i grupp och kommunikativa färdigheter. Man studerar teaterkonst genom att pröva och öva. Engagemang och motivation att delta i lektionerna är viktiga. Eleverna handleds i att arbeta ansvarsfullt både i sitt eget agerande och för gruppens gemensamma mål. Det är av central betydelse att öva upp elevernas egen uttrycks- och iakttagelseförmåga och där beaktas också deras olika kroppsliga upplevelser. Arbetssätten väljs så att de stöder elevernas förmåga att förstå sitt eget lärande och sin kroppslighet, reflektera över de färdigheter de lärt sig och vidareutveckla dem i sitt eget konstnärliga arbete. I arbetssätten betonas fortlöpande uppföljning av elevens utveckling genom respons.

2.3 Läroanstaltens verksamhetskultur

Utgångspunkten är att medlemmarna i gemenskapen ska känna sig delaktiga. Detta uppnås genom gemensamt arbete och genom att alla inkluderas i verksamheten. I en uppmuntrande verksamhetskultur godkänns också att man kan lära sig genom att misslyckas. När man gör teater ger försök och misstag ofta upphov till helt nya idéer och nya sätt att tänka. Grupper och individer konkurrerar inte med varandra, utan teater görs tillsammans.

Kompetensutveckling inom konstpedagogik ses som en viktig del av verksamheten vid Ilmaisukoulu Tuike. Öppen och konstruktiv växelverkan behövs både i det interna samarbetet inom läroanstaltens gemenskap och i samarbetet med vårdnadshavarna och andra aktörer.

2.4 Elevantagning och frielevplatser

Nya elever antas i den ordning de anmäler sig på den anmälningsdag som meddelas separat. I början av januari kan även nya elever tas in från kön om det finns plats i grupperna. Gamla elever reserveras automatiskt en plats till nästa läsår och de får information om undervisningstiderna.

En ny elev börjar alltid på undervisningsnivå 1 enligt åldersgrupp. Åldersgrupperna är 9–11 år och över 12 år. Om eleven har fått grundläggande konstundervisning eller motsvarande inom teater, cirkus, musik, dans eller bildkonst ses detta som en fördel och eleven kan börja på den nivå som bedöms lämplig för eleven.

Ansökan om frielevplats eller nedsatt terminsavgift görs skriftligen till rektorn för Ilmaisukoulu Tuike, som tar förslaget vidare till styrelsen för Teatteriyhdistys Tuike ry. Teaterns styrelse bestämmer varje år hur mycket pengar som ska avsättas till frielevplatser. Syskonrabatt ges automatiskt till alla familjer som har mer än ett barn som studerar vid Ilmaisukoulu Tuike. Genom de nedsatta avgifterna försöker man se till att ekonomiska faktorer inte blir ett hinder för studierna.

3. STUDIERNAS OMFATTNING OCH UPPBYGGNAD

3.1 Studiernas omfattning

Den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning har en beräknad omfattning om sammanlagt 500 timmar, varav de gemensamma studiernas beräknade andel är 300 timmar och temastudiernas 200 timmar. Den beräknade omfattningen av en timme är 45 minuter. Utbildningsanordnaren beslutar om omfattningen av den konstfostran för småbarn som föregår grundstudierna.

Undervisningen bör ha en sådan omfattning att det är möjligt att uppnå de mål och innehåll som fastställts i läroplanen för lärokursen för konstarten. Grundläggande konstundervisning enligt den allmänna lärokursen bör ordnas på ett flexibelt sätt som tar hänsyn till konststartens natur, elevens ålder, tidigare kunskaper och färdigheter samt de undervisningsmetoder som används.

3.2 Studiernas uppbyggnad

Den allmänna lärokursen inom de olika konstarterna består av gemensamma studier och temastudier inom konstarten samt eventuell konstfostran för småbarn. De riksomfattande målen och det centrala innehållet i de gemensamma studierna och temastudierna samt de allmänna målen för konstfostran för småbarn fastställs per konstart i dessa grunder för läroplanen. Grundläggande konstundervisning kan också ordnas för vuxna. Då utarbetas en individuell studieplan för dem. I Ilmaisukoulu Tuike är studier inom den grundläggande konstundervisningen för vuxna en frivillig möjlighet. Vuxna kan också välja att bara hålla på med teater som hobby i grupper som riktar sig till vuxna.

Syftet med de gemensamma studierna i den allmänna lärokursen är att eleverna ska få de grundläggande färdigheterna inom konstarten. Syftet med temastudierna är att utvidga de färdigheter som eleverna förvärvat under de gemensamma studierna. Utbildningsanordnaren kan erbjuda sinsemellan alternativa studiehelheter inom temastudierna.

Utbildningsanordnaren fastställer studiehelheterna för de gemensamma studierna och temastudierna, deras mål, innehåll och beräknade omfattning på basis av grunderna för läroplanen. Mål, innehåll och omfattning för potentiell konstfostran för småbarn fastställs i läroplanen.

A-stigen, Startålder 9–11 år		
Nivå	Åldersgrupp	Lektioner/år
A1 Gemensamma studier: Lek och berättelse	9–11 år	64
A2 Gemensamma studier: Uppträdande och åskådarskap	10–12 år	64
A3 Gemensamma studier: Olika uppgifter inom teatern	11–13 år	86
A4 Gemensamma studier: Att bygga upp en föreställning	12–14 år	86
A5 Temastudier: Olika genrer inom teater	13–15 år	100
A6 Temastudier: Den egna konstnärliga processen i en produktion	14–16 år	100
Sammanlagt		500

B-stigen, Startålder 12–16 år		
Nivå	Åldersgrupp	Lektioner/år

B1 Gemensamma studier: Uppträdande och åskådarskap	12–14 år	100
B2 Gemensamma studier: Olika uppgifter inom teatern	13–15 år	100
B3 Gemensamma studier: Att bygga upp en föreställning	14–16 år	100
B4 Temastudier: Olika genrer inom teater	15–18 år	100

B5 Temastudier: Den egna konstnärliga processen i en produktion	16–19 år	100
Sammanlagt		500

300 timmar gemensamma studier och 200 timmar temastudier, sammanlagt 500 timmar.

3.3 Individualisering av lärokursen

Ilmaisukoulu Tuike kan vid behov individualisera lärokursen så att den motsvarar elevens förutsättningar att studera och lära sig. Det är viktigt att eleven får lära sig utgående från sina egna förutsättningar. Faktorer som kan påverka individualiseringen av studierna är till exempel tidigare erfarenhet och kunskapsnivå eller olika utmaningar och begränsningar i inläringen. En individuell studieplan kan skräddarsys för eleven i samarbete med rektorn, läraren, eleven och vårdnadshavaren. I individualiseringen tas hänsyn till eventuellt behov av stöd och utmaningar som är kopplade till studietid, innehåll, mål och genomförande av undervisningen. Dessutom kartläggs tidigare grundläggande konststudier inom något annat område eller annan aktiv teaterverksamhet som kan räknas till godo i elevens totala antal timmar.

Ilmaisukoulu Tuikes lärostigar är indelade i en A- och en B-stig (se tabellen i avsnitt 3.2.). Eleverna är mellan 9 och 11 år när de börjar på lärostig A och mellan 12 och 16 år när de börjar på lärostig B. Elever som följer B-stigen, det vill säga börjar vid 12 års ålder och uppåt, får fler undervisningstimmar per år. Det finns alltså tre års gemensamma studier och två års temastudier. Ilmaisukoulu Tuike ordnar grupper på både A1- och B1-nivå under flera dagar för att eleverna ska kunna hitta en grupp som passar dem. Utgångspunkten är att B-stigens elever har gemensamma studier i samma grupp i tre år och i temastudierna kan de välja en valfri dag även från A-stigens temastudier.

Vuxenstuderande i Ilmaisukoulu Tuike som väljer att avlägga studier inom den grundläggande

konstundervisningen får en individuell studieplan. Vuxengrupperna följer inte lärostigarna (stig A och stig B), utan deras studier individualiseras alltid tillsammans med rektorn, läraren och eleven. Vuxengrupperna är indelade i grupper på nybörjarnivå, fortsättningsnivå och avancerad nivå, vilket gör det möjligt att skraddarsy en studiehelhet för dem som motsvarar den grundläggande konstundervisningen. I Ilmaisukoulu Tuike är studier inom den grundläggande konstundervisningen för vuxna en frivillig möjlighet. Vuxna kan också välja att bara hålla på med teater som hobby i grupper som riktar sig till vuxna.

Det huvudsakliga undervisningsspråket i Ilmaisukoulu Tuike är finska, men i mån av möjlighet kan även engelsk- och svenskspråkiga elever erbjudas undervisning.

4. BEDÖMNING AV LÄRANDE I UNDERVISNINGEN I TEATERKONST

Bedömningen av studierna i teaterkonst ska vara baserad på iakttagelser. Bedömningens uppgift är att stödja elevernas framsteg i studierna och att stödja eleverna i att uppnå de mål som ställts upp för studierna. Bedömningen stöder utvecklingen av elevernas eget konstnärliga tänkande och utvecklingen av färdigheterna i uppträdande och interaktion, uppställandet av egna mål och uppföljningen av framstegen i förhållande till dem. Studierna bedöms positivt och uppmuntrande. En mångsidig och fortlöpande bedömning består av olika sätt att ge respons och av olika bedömningsmetoder: eleverna får personlig respons av sin lärare och eleverna får öva sig i självvärdering och kamratvärdering. Bedömningen stöder eleverna i förmågan att lära sig lära och utvecklingen av självreglering. Bedömningen gäller endast elevens arbete, framsteg och utveckling av teaterfärdigheter, inte elevens person. Vid bedömning och respons beaktas utvecklingen av elevens självkänsla och positiva självbild.

Bedömningen av den allmänna lärokursen i teaterkonst omfattar alla målområden för undervisningen: uppträdande och interaktion, teaterföreställningen, den egna konstnärliga processen och teaterkonst som en del av samhället. I de gemensamma studierna är syftet med den fortlöpande bedömningen att stödja övningen i och utvecklingen av de grundläggande färdigheterna i teaterkonst. I bedömningen läggs huvudvikten vid uppträdande och interaktion samt vid processen att slutföra en teaterföreställning. I temastudierna är syftet med den fortlöpande bedömningen att stödja utvecklingen av färdigheterna i teaterkonst. I bedömningen betonas särskilt den egna konstnärliga processen och fördjupandet av färdigheterna.

4.1 Betyg och betygsanteckningar

Eleven får ett avgångsbetyg från den allmänna lärokursen i den grundläggande konstundervisningen efter att hen har fullgjort både de gemensamma studierna och temastudierna i den allmänna lärokursen.

Avgångsbetyg från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning

Avgångsbetyget från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning ska innehålla följande uppgifter:

- betygets namn
  - utbildningsanordnarens namn
  - läroanstaltens namn
  - konstart
  - elevens namn och personbeteckning
  - studietiden i år
  - de gemensamma studier i den allmänna lärokursen som eleven har fullgjort
    - varje enskild studiehelhets namn och omfattning
  - de temastudier i den allmänna lärokursen som eleven har fullgjort
    - varje enskild studiehelhets namn och omfattning
  - rektors underskrift och läroanstaltens stämpel
  - om utbildningen ordnas med tillstånd av undervisnings- och kulturministeriet, antecknas i betyget datum för ministeriets tillstånd för anordnade av utbildningen samt det datum då utbildningsanordnaren godkänt läroplanen för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning
  - i grundläggande konstundervisning som ordnas med kommunens eget beslut antecknas i betyget datum för fastställandet av läroplanen för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning
  - om kommunen eller en utbildningsanordnare med tillstånd av ministeriet i fråga att ordna grundläggande konstundervisning anskaffar de tjänster som anges i lagen om grundläggande konstundervisning från en offentlig eller privat sammanslutning eller stiftelse, antecknas i det betyg över grundläggande konstundervisning som sammanslutningen eller stiftelsen utfärdar med stöd av det avtal som ingåtts datum för avtalet samt det datum då kommunen eller en utbildningsanordnare med tillstånd av ministeriet i fråga att ordna grundläggande konstundervisning har fastställt läroplanen för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning
  - en anteckning om att utbildningen har genomförts enligt de av Utbildningsstyrelsen fastställda grunderna för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning 2017.

Avgångsbetyget från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning kan innehålla bilagor.

Intyg över deltagande för de studier en elev fullgjort i den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning

En elev ges på begäran ett intyg över de studier i den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning som hen fullgjort, om studierna avbryts eller om eleven behöver det av någon annan orsak. Intyget över deltagande kan innehålla bilagor.

5. MÅL OCH INNEHÅLL FÖR STUDIerna, FÖREMÅL FÖR BEDÖMNINGEN

5.1 Teaterfostran för småbarn (5–6-åringar)

I teaterfostran för småbarn övar man genom uttrycksfulla, teatrala och dramatiska spel och lekar förmågan att arbeta i grupp, interagera, ta emot instruktioner samt att lyssna på och ta hänsyn till andra. Det viktigaste är att skapa en trygg atmosfär i gruppen, där barnet vågar uttrycka sig och får möjlighet att bli hörd. För att uppnå detta utarbetar gruppen tillsammans regler för verksamheten som kan ses över vid behov.

Målet är att uppmuntra och inspirera barnen att uttrycka sig genom lek och fantasi och att stödja utvecklingen av barnets självförtroende och positiva självbild. Genom lekar och spel utvecklar eleven sitt mod och vågar uttrycka sig i grupp samt utforskar den egna kroppens uttryckssätt. Leken tränar färdigheter såsom uppfinningsrikedom, problemlösningsförmåga, förmåga att uttrycka sig, grupparbete, koncentration och att upprätthålla spänningen. I teaterfostran för småbarn ingår också att experimentera med olika typer av rollekar, vilket lägger grunden för senare rollarbete.

I slutet av terminen eller läsåret kan en mindre föreställning förberedas.

Teaterfostran för småbarn tar i allmänhet sammanlagt 1–2 år, beroende på elevens utvecklingsstadium.

5.2 Förberedande undervisning (7–8-åringar)

Syftet med den förberedande undervisningen är att förbereda eleven för grundstudierna i teaterkonst.

Förmågan att arbeta i grupp och interagera tränas och fördjupas och fokus ligger på att arbeta tillsammans mot ett gemensamt mål genom olika teaterlekar och -spel. Genom lekarna och spelen övas speciellt koncentrationsförmågan och uthålligheten. Målet är att kunna uttrycka sig på ett mångsidigt sätt och att kunna interagera konstruktivt med andra. Utöver detta bekantar sig eleven med begreppet rollfigur och förstår att hen inte är den rollfigur som hen spelar. I de förberedande studierna övar sig eleven på att agera i en roll och utforskar begreppet rollskydd. Eleven tränar på att bygga upp en rollperson och agera som en

rollperson. Eleven övar sig också på att förstå och känna igen skillnaden mellan fiktiva situationer och påhittade berättelser och verkligheten. Målet med den förberedande undervisningen är att gå mot hela scener eller mindre föreställningar.

I slutet av terminen eller läsåret kan en mindre föreställning förberedas.

Den förberedande undervisningen tar i allmänhet sammanlagt 1–2 år, beroende på elevens utvecklingsstadium.

5.3 De gemensamma studierna i teaterkonst, 300 timmar

Målet för de gemensamma studierna i den allmänna lärokursen i teaterkonst är att eleverna bekantar sig med olika inriktningar och praxis i teaterskapande och med teatern som konstart. Studierna består av studiehelheter som förenar olika målområden och som besluts lokalt.

Allmänna mål

Uppträdande och interaktion

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att fungera som en ansvarsfull medlem av gruppen
- uppmuntra eleven till interaktion och kontakt med de andra skådespelarna och med publiken
- handleda eleven att öva närvaro i uppträdandet
- handleda eleven att öva sig i ett helhetsmässigt uttryck
- uppmuntra eleven att reflektera över sitt eget arbete
- handleda eleven i att iaktta samband med andra konstarter.

Teaterföreställningen

Undervisningens mål är att

- motivera eleven att arbeta långsiktigt och målinriktat
- handleda eleven att tillägna sig teaterns begrepp och bekanta sig med olika delområden
- handleda eleven att känna igen olika skeden i övningsprocessen inför en föreställning.

Den egna konstnärliga processen

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven till skapande verksamhet och nyfikenhet samt till att modigt pröva på teaterns medel

- uppmuntra eleven att tro på sig själv, hitta sina egna styrkor och utvecklingsområden
- uppmuntra eleven att ställa upp mål för sig själv och reflektera över sitt eget arbete.

Teaterkonsten som en del av samhället

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att iaktta teater som ett samhällsligt fenomen
- handleda eleven i att bekanta sig med teatern som konstform
- handleda eleven i att analysera det som hen upplever och ser
- handleda eleven i att bekanta sig med teaterns mångsidiga arbetsroller.

Centralt innehåll

I de gemensamma studierna i teaterkonst bekantar sig eleverna med teaterkonsten genom olika övningar och processer för att skapa teater. I studierna diskuterar och agerar eleverna interaktivt i grupp samt övar sig i olika teaterfärdigheter, såsom de olika delområdena i uppträdande och färdigheterna i att uppträda (tal, fysiskt uttryck, röst användning). Eleverna skapar själva källmaterial för föreställningarna som en del av övningsprocessen och bekantar sig med källmaterial av olika slag, t.ex. pjäser, dikter, sagor, filmer, medietexter, bilder, ljud eller livsberättelser. Under studierna övar man sig i att ge och ta emot respons samt i att reflektera på olika sätt.

5.4 De gemensamma studiernas mål och innehåll: A- och B-stigen

A-stigen: A1 Lek och berättelse, 9–11-åringar (64 timmar)

Mål

- Förmåga att arbeta i grupp, uppmuntra andra och uttrycka sig fritt
- Lyssna på och respektera andra
- Utveckla koncentration och uthållighet
- Agera som en fiktiv rollperson
- Förstå dramats och berättelsens struktur (början-mittpunkt-slut)
- Förstå att agera innebär att synas
- Respektera sina egna och andras idéer

Innehåll

Genom olika teaterlekar och -spel får eleverna pröva på olika roller i vardagliga situationer, sagor och

berättelser. Eleverna improviserar situationer och utforskar hur händelserna utvecklas, var början slutar och slutet börjar, varför det behövs en konflikt och hur rollfigurerna agerar. I slutet av terminen eller läsåret kan en mindre föreställning förberedas.

Föremål för bedömningen

Tillsammans med läraren utvärderar eleverna hur de mål som ställts upp för läsåret har uppnåtts, både med tanke på den enskilda eleven, gruppen och läraren. Bedömningen fokuserar på förmågan att arbeta i grupp: att arbeta tillsammans, lyssna på andra, våga delta, ge och ta emot råd och instruktioner. Dessutom beaktas förmågan att komma med egna idéer och att acceptera andras idéer. Eleverna utvärderar tillsammans med läraren hur målen som ställts upp för läsåret har uppnåtts.

A-stigen: A2 Uppträdande och åskådarskap, 10–12 år, 64 timmar /

B-stigen: B1 Uppträdande och åskådarskap, 12–14 år, 100 timmar

Mål

- Förstå rollfigurens drivkrafter, handlingar och reaktioner på de andra aktörerna
- Förstå konflikten och vändningen i en berättelse
- Uppskatta andras arbete och ge konstruktiv kritik
- Se och uppleva olika föreställningar och fundera på vilket budskap de förmedlar till publiken
- Interagera med publiken

Innehåll

Eleven förstår att rollfiguren interagerar med andra rollfigurer i scenen eller föreställningen. Eleven lär sig att känna igen sin egen rollfigur som en del av helheten och rollarbetet fördjupas. I slutet av terminen eller läsåret kan en mindre föreställning förberedas.

Föremål för bedömningen

Bedömningen fokuserar på skådespelarnas interaktionsförmåga i föreställningssituationen. Därutöver bedöms förmågan att samarbeta och lyssna: eleverna ska också kunna ge respons på andras arbete på ett konstruktivt sätt och fokusera på att följa andras arbete.

A-stigen: A3 Olika uppgifter inom teatern, 11–13 år, 86 timmar /

B-stigen: B2 Olika uppgifter inom teatern, 13–15 år, 100 timmar

Mål

- Ge eleverna en inblick i olika uppgifter inom teatern

- Förstå teaterskapande som ett grupparbete som kombinerar många konstområden
- Lära sig att dela med sig och att ta ansvar
- Lära sig att definiera sitt ansvarsområde och sin roll i processen

Innehåll

I studieavsnittet får eleverna lära sig om manusförfattande, regi, scenografi, kostym och skådespeleri samt ljud- och ljusdesign under ledning av läraren. Eleverna tränar på att göra teater som en grupp och lära sig att ta och dela ansvar. De lär sig om teaterkonst som en multidisciplinär konstform, där man kan använda sig av till exempel musik, videokonst och bildkonst eller andra konstformer.

I slutet av terminen eller läsåret kan en mindre föreställning förberedas eller alternativt flera små demor under hela läsåret.

Föremål för bedömningen

Bedömningen fokuserar på kommunikativa färdigheter och interaktionsförmåga både när det gäller den egna uppgiften och att arbeta i grupp. I bedömningen betonas vikten av reflektion som en del av processen. Syftet med studieavsnittet är att uppmuntra eleverna att våga prova olika uppgifter utan press. I bedömningen betonas intresse, nyfikenhet, entusiasm för att lära sig nya saker och förmåga att arbeta i grupp.

A-stigen: A4 Att bygga upp en föreställning, 12–14 år, 86 timmar

B-stigen: B3 Att bygga upp en föreställning, 14–16 år, 100 timmar

Mål

- Utforska aktuella frågor och teman inom teaterområdet
- Granskning och analys av samtida pjäser
- Bekanta sig med de förberedande stegen i den textbaserade föreställningsprocessen
- Förbereda en textbaserad föreställning

Innehåll

Eleverna bekantar sig med aktuella företeelser och teman inom teaterområdet. Ett aktuellt tema som intresserar gruppen väljs ut och eleverna skapar ett eget perspektiv och förhållande till temat. Eleverna sätter sig in i de olika faserna i skapandet av textbaserad teater. De studerar textens struktur och gör en textanalys. Eleverna väljer en pjäs att titta på och förbereder en föreställning av den.

Föremål för bedömningen

Bedömningen fokuserar på kunskapsinhämtning, både självständigt och i grupp. Ett av de områden som bedöms är elevens förmåga att analysera olika pjästexter. Den inhämtade kunskapen överförs,

tillämpas och tolkas i föreställningsprocessen. Avslutningsvis reflekterar eleverna över sitt arbete, både självständigt och i grupp.

5.5 Temastudierna i teaterkonst, 200 timmar

Målet för temastudierna i den allmänna lärokursen i teaterkonst är att eleven utvecklar sin förståelse för teaterkonst och sina uttrycksformer. Eleven får egna erfarenheter av föreställningsprocesserna och av att fungera som medlem i en arbetsgrupp. Studierna består av studiehelheter som förenar olika målområden och som besluts lokalt.

Mål

Upptädande och interaktion

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att fungera som en ansvarsfull medlem av gruppen
- uppmuntra eleven till interaktion och kontakt med de andra skådespelarna och med publiken
- handleda eleven att förstå betydelsen av närvaro i uppträdandet
- handleda eleven att utveckla sitt helhetsmässiga uttryck
- uppmuntra eleven att reflektera över sitt eget och andras arbete.

Teaterföreställningen

Undervisningens mål är att

- motivera och engagera eleven att arbeta långsiktigt och målinriktat
- handleda eleven att tillägna sig teaterns begrepp och något delområde, såsom skådespelararbetet
- handleda eleven att bekanta sig med olika former av teaterföreställningar
- handleda eleven att bekanta sig med dramalitteraturen och öva sig i att läsa pjäser.

Den egna konstnärliga processen

Undervisningens mål är att

- handleda eleven i att iaktta sig själv samt olika fenomen och verkligheten omkring sig
- uppmuntra eleven att hitta sina egna styrkor och utvecklingsområden och att uttrycka sig själv
- inspirera eleven att ställa upp mål för sig själv och att reflektera över sitt eget arbete.

Teaterkonsten som en del av samhället

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att iaktta teater och teaterkonst som en del av det egna livet och som ett samhälleligt fenomen
- handleda eleven att bekanta sig med teaterns mångsidiga arbetsuppgifter och utnyttja teaterfärdigheter i olika yrken, i sökande av arbete och i studierna samt att mångsidigt syssla med teater som hobby
- handleda eleven att bekanta sig med teatern och dess tillämpningar som konstform och med teaterkonstens kopplingar till andra konstarter
- handleda eleven att analysera det hen upplever och ser.

Centralt innehåll

I temastudierna i den allmänna lärokursen bekantar sig eleverna med teaterkonsten genom olika övningar och processer för att skapa teater. I studierna övar eleverna sig i olika teaterfärdigheter och diskuterar, analyserar och interagerar i grupp. I studierna bekantar man sig med olika källmaterial för föreställningar och skapar själv källmaterial. Under studierna övar man sig i att ge och ta emot respons samt i att reflektera på olika sätt.

5.6 Temastudiernas mål och innehåll: A- och B-stigen

A-stigen: A5 Olika genrer inom teater, 13–15 år, 100 timmar /

B-stigen: B4 Olika genrer inom teater, 15–18 år, 100 timmar

Mål

- Förstå teaterkonstens breda och mångsidiga natur och dess möjligheter för alla som skapare och upplevare
- Pröva på olika genrer inom teater
- Förstå teaterns historiska kontinuum som en föränderlig konstform som utvecklas och speglar sin tid

Innehåll

Under året ligger fokus på hur man kan presentera det valda temat och berättelsen genom olika teatergenrer. Att pröva på olika genrer innebär alltid en bit teaterhistoria som gör att vi förstår det historiska kontinuumet och den samhälleliga dimensionen. Eleverna lär känna teaterbegrepp från olika tidsåldrar och speglar dem mot sin egen tid. I slutet av läsåret förbereds en föreställning i den valda genren.

Föremål för bedömningen

Vi reflekterar över varför, för vem och på vilket sätt föreställningen har gjorts och bedömer slutresultatet utifrån detta. Vi utvärderar hur föreställningens mål och budskap överförs samt kreatörens personliga utveckling under processen.

A-stigen: A6 Den egna konstnärliga processen i en produktion, 14–16 år,

100 timmar /

B-stigen: B5 Den egna konstnärliga processen i en produktion, 16–19 år,

100 timmar

Mål

- Välja ett delområde bland de olika uppgifterna inom teatern som känns särskilt intressant
- Använda egna erfarenheter, observationer och inlärd kunskap i den konstnärliga processen
- Ställa upp mål för arbetet tillsammans med den handledande läraren och konsekvent sträva efter att uppnå dem

Innehåll

Eleven väljer själv sitt ansvarsområde så att arbetet kan vara målinriktat och möjliggöra konstnärliga insikter. Elevens mål diskuteras tillsammans med gruppen och läraren. De egna konstnärliga målen samordnas med den gemensamma konstnärliga processen, så att alla arbetar för en gemensam sak. Avslutningsvis förbereds en föreställning.

Föremål för bedömningen

Bedömningen fokuserar på elevens självständiga tänkande och arbete samt på elevens personliga konstnärliga process som en del av gruppprocessen. I bedömningen betonas självreflektion och förmåga att granska och verbalisera både det egna och gruppens arbete.

6. SAMARBETE MED VÅRDNADSHAVARE OCH ANDRA INSTANSER

I början av läsåret får alla elever och deras föräldrar ett introduktionsbrev med information om läsårets start- och slutdatum, lovdagar, lärarnas kontaktuppgifter, Ilmaisukoulu Tuikes regler och elevens rättigheter, till exempel om en lektion ställs in. Dessutom får Ilmaisukoulu Tuikes elever och deras föräldrar ungefär en gång i månaden ett brev med information om nya grupper, läger, eventuell rollbesättning i produktioner, påminnelser om tider och betalningsdatum för den nya terminen.

Elevernas föräldrar kan kontakta läraren för gruppen på undervisningsdagar om de vill. I övrigt sköts kommunikationen av rektorn för Ilmaisukoulu Tuike. Om en elev till exempel uteblir från lektioner utan att meddela läraren kontaktas föräldrarna. Vi försöker lösa alla eventuella problem direkt under lektionen, men vid behov kan vi be föräldrarna komma till skolan för att reda ut saken. Lektionerna är trygga och privata situationer med tanke på elevernas kreativitet. Om föräldrarna vill se hur det går till på lektionerna kan en öppen lektion ordnas för dem. Föräldrarna har alltid rätt att fråga läraren vad som har gjorts på lektionerna.

Ett nyhetsbrev skickas till Teatteri Tuikes samarbetspartner några gånger per år. Vem som helst som är intresserad av verksamheten kan prenumerera på nyhetsbrevet. Brevet innehåller information om Teatteri Tuikes och Ilmaisukoulu Tuikes kommande evenemang, föreställningar och läger.

Ilmaisukoulu Tuike har ett starkt samarbete med lokala aktörer såsom grundskolan Hiidenkiven peruskoulu, Tapanilan Kylätila, Tapanilan Tehdas m.fl. Skolor och daghem erbjuder biljetter till rabatterat pris och dagsföreställningar ordnas så att de passar deras scheman. På Facebook marknadsförs förutom Ilmaisukoulu Tuikes egna föreställningar även evenemang som ordnas av Tuikes samarbetspartner.

7. UTVECKLING AV SCENKONSTSKOLANS VERKSAMHET

Läramöten hålls fyra gånger per år: i början och i slutet av varje termin. Möten ordnas också alltid vid behov. På läramötena går vi igenom planer, respons och scheman. I slutet av läsåret ordnas en utvecklingsdag för att reflektera över årets undervisning och planera kommande verksamhet utifrån självutvärdering och respons.

Elevernas respons på undervisningen är en viktig del i utvecklingen av verksamheten.

Återkopplingsdiskussioner hålls med eleverna två gånger per år och i slutet av vårterminen får de fylla i en responsblankett. Återkoppling från elevernas föräldrar är också viktigt och det finns därför en egen del på responsblanketten för föräldrarna.

Ilmaisukoulu Tuike uppmuntrar lärarna att utveckla sin kompetens och sina yrkeskunskaper. Ilmaisukoulu Tuike betalar på begäran för en rimligt prissatt kurs/utbildning en gång om året som främjar lärarens yrkesskicklighet. Ilmaisukoulu Tuike erbjuder också sina lärare en gemensam kurs en gång om året med ett utvalt tema såsom ljusdesign eller röstvård. Lärarnas ”lekstuga”, som går ut på att lärarna lär varandra övningar och tekniker, ordnas två gånger per år.

Ilmaisukoulu Tuikes rektor är starkt involverad i utvecklingen av scenkonstskolan. Minst en gång per år har rektorn ett utvecklingssamtal med varje lärare för att diskutera frågor som rör lärarens arbete och välbefinnande. Rektorn besöker också varje grupp under minst en lektion per år. Rektorn måste ha en

god uppfattning om undervisningens nivå och kvalitet, lärarnas arbetsmetoder samt hur grupperna fungerar.